

Primjena instituta sudskog i javnobilježničkog osiguranja prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava na brodove

Ćorić, Dorotea

Source / Izvornik: **Poredbeno pomorsko pravo, 1997, 39, 164 - 173**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:118:107938>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-26**

PRAVRI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**PRIMJENA INSTITUTA SUDSKOG I JAVNOBILJEŽNIČKOG
OSIGURANJA PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I
PRIJENOSOM PRAVA NA BRODOVE**

MINISTARSTVO POMORSTVA,
PROMETA I VEZA REPUBLIKE HRVATSKE
Rješenje Klasa: UP/II-342-01/97-01/22
od 13. kolovoza 1997.

Na temelju odredbe članka 1. stavka 2. Ovršnog zakona isključena je primjena općih ovršnih propisa na ovrhu i postupak osiguranja reguliran posebnim zakonima. Odredbama čl.867.- 988. dijela X. Pomorskog zakonika posebno je reguliran postupak ovrhe i osiguranja na brodu, te isti ne predviđa osiguranje prijenosom vlasništva kao mjeru osiguranja. Sukladno navedenom, ista se može primijeniti na brodove.

Dana 4. ožujka 1997.godine između, Christiana Nikolca kao vjerovnika i Branka Grubiše kao dužnika, sklopljen je ugovor u svrhu javnobilježničkog osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva na ribarskom brodu *Angelina I*, upisanog u Lučkoj kapetaniji Zadar.

Novčanu tražbinu predstavlja kredit dat dužniku temeljem ugovora o kreditu od 29. siječnja 1996.godine.

Vjerovnik je podnio prijedlog Lučkoj kapetaniji Zadar za provođenje zabilježbe prijenosa vlasništva na brodu u svrhu osiguranja novčane tražbine.

Prvostupanjskim rješenjem Lučke kapetanije Zadar, Klasa: UP/I-342-11/97-02/461 od 4. kolovoza 1997. godine odbijen je prijedlog vjerovnika za upisom javnobilježničkog osiguranja prijenosom vlasništva na brodu *Angelina I*, upisan u Lučkoj kapetaniji Zadar, uz obrazloženje da u Pomorskom zakoniku nije propisan takav način osiguranja novčanih tražbina na brodu.

Protiv navedenog rješenja vjerovnik je podnio žalbu, te u istoj, pored ostaloga, navodi sljedeće:

- da lučka kapetanija nema kompetenciju podučavanja niti utvrđivanja niti ograničenja stranaka u raspolaganju njihovih vlasničkih prava, niti im propisivati neprava,

- da je vlasništvo institut opće priznat u hrvatskom zakonodavnom i pravnom sustavu, te kao skup najviših ovlaštenja, te kao takvo se može ograničiti samo zakonom, a ne rješenjem upravnog tijela,

- da su ispunjeni svi uvjeti za provođenje upisa iz članka 308. Pomorskog zakonika,

- Ovršni zakon primjenjuje se na sve slučajeve u kojima Pomorski zakonik ne propisuje drugačije temeljem članka 867. stavka 5. Pomorskog zakonika.

Zbog navedenih razloga žalitelj smatra da je prvostupanjsko rješenje protuzakonito, te traži da tijelo drugog stupnja usvoji njegovu žalbu i ukine prvostupanjsko rješenje.

Drugostupanjskim rješenjem Klasa, UP/II-342-01/97-01/22 žalba je odbijena kao neosnovana, te potvrđeno gore navedeno prvostupanjsko rješenje Lučke kapetanije Zadar.

U obrazloženju drugostupanjskog rješenja navedeno je da je člankom 867. stavkom 1. Pomorskog zakonika (*Narodne novine, br.17/94, 74/94 i 43/96*) utvrđeno da se odredbama navedenog Zakonika uređuje postupak izvršenja i osiguranja na brodu i teretu na brodu koji se nalazi u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske.

U stavku 3. istoga članka izričito je utvrđeno da se izvršenje i osiguranje na plovnom objektu koji se u smislu odredbe članka 5. Pomorskog zakonika ne smatra brodom provodi prema propisima općeg izvršnog postupka. *Argumentum a contrario* ovo tijelo zaključuje da se za postupak ovrhe i osiguranja na plovnom objektu koji se smatra brodom primjenjuju specijalni propisi ovršnog postupka regulirani Pomorskim zakonikom.

U stavku 5. navedenog članka Zakonika izričito je propisano da ako odredbama Pomorskog zakonika o postupku ovrhe i osiguranja na brodu i teretu nije drugačije određeno, u tim će se postupcima na odgovarajući način primijeniti propisi općeg ovršnog postupka o ovrshi i osiguranju.

Postupak osiguranja na brodu određen je u dijelu X. glavom IV. Pomorskog zakonika u kojem su navedeni načini osiguranja novčanih tražbina na brodu, a to su: sudska hipoteka, zasnivanje sudske hipoteke na brodu na temelju sporazuma stranaka, kao i privremene mjere zaustavljanja broda, odnosno zabrane raspolaganja brodom.

U navedenom dijelu Zakonika nigdje se ne spominje osiguranje novčanih tražbina na brodu putem promjene vlasništva na brodu s dužnika na vjeronika.

Stoga ovo tijelo smatra da sukladno pravilu *lex specialis derogat lex generalis* na postupak osiguranja na brodu ne mogu se primijeniti opće odredbe Ovršnog zakona, a što je propisano i u odredbi članka 1. stavka 1. i 2. Ovršnog zakona. Prema tome, pravo raspolaganja predmetnim brodom ograničeno je temeljem navedenih zakonskih odredbi.

Ovo tijelo posebo ističe činjenicu da je na predmetnom brodu već upisana hipoteka, a što je vidljivo iz izvodka iz upisnika pomorskih ribarskih brodo-

va Lučke kapetanije Zadar broj uložka 6. list C u kojem je upisano da je rješenjem Lučke kapetanije Zadar (Klasa: UP/I-342-11/96-01738) od 19. veljače 1996. godine uknjiženo ugovorno založno pravo na teret m/b *Angelina I* u korist hipotekarnog vjerovnika Christiana Nikolca, a radi osiguranja kredita.

Žalitelj je dakle već osigurao svoju tražbinu upisom hipoteke, te stoga njegovo pravo nije ugroženo, jer isti zbog neizvršenja obveze od strane hipotekarnog dužnika ima mogućnost i pravo tražiti ispunjenje svoje tražbine sudskom prodajom broda sukladno članku 234. stavku 1. Pomorskog zakonika, odnosno temeljem posebnog ovlaštenja svoju tražbinu namiriti iskorištavanjem broda sukladno članku 234. stavku 3. Pomorskog zakonika.

Sukladno navedenom, ovo tijelo smatra da žalbu treba odbiti kao neosnovanu, te je riješio kao u izreci rješenja.

TRGOVAČKI SUD SPLIT

Rješenje br. I-626/97

od 12. lipnja 1998.

Sudac: Srđan Šimac

Člankom 867. stavkom 5. Pomorskog zakonika jasno je propisano da ako odredbama Zakonika o postupku ovrhe i osiguranja na brodu nije drukčije određeno, u tim će se postupcima na odgovarajući način primjenjivati odredbe općeg ovršnog postupka o postupku ovrhe i osiguranja. Kako u Pomorskom zakoniku nije ništa drukčije određeno, pravno je moguće temeljem odredbi čl.273.-279. Ovršnog zakona mjeru osiguranja prijenosom vlasništva primijeniti i na brodove.

Ovrhovoditelj je dana 27. svibnja 1997. godine podnio ovršni prijedlog radi ovrhe na brodu *Angelina I* njegovom predajom, a na temelju sporazuma sklopljenog između stranaka dana 4. ožujka 1997. godine u Rijeci, u svrhu javnobilježničkog osiguranja novčane tražbine kreditora, prijenosom vlasništva na spomenutom ribarskom brodu. Novčanu tražbinu predstavlja ovrhovoditeljev kredit dat ovršeniku temeljem ugovora o kreditu od 29. siječnja 1996. godine.

Predmetni brod je u vlasništvu ovrhovoditelja (predlagatelja osiguranja) od dana potpisivanja spomenutog sporazuma (čl.274.st.6. i 8. Ovršnog zakona, *Narodne novine, br. 57/96, OZ*). Stranke su se sporazumjele da će brod ostati u posjedu ovršenika za trajanja osiguranja.

Stranke su se također sporazumjele da ovrhovoditelj kao predlagatelj osiguranja može neposredno na temelju ovoga sporazuma zatražiti prisilnu ovrhu radi predaje broda u njegov posjed nakon dospjeća osigurane tražbine (čl.274.st.7.OZ).

Sporazum, (u konkretnom slučaju, javnobilježnički akt) koji sadrži takvu izjavu ovršna je isprava (čl.274.st.7. u svezi s čl.279.st.1.OZ).

Kako ovršenik o dospjeću nije podmirio svoj dug ovrhovoditelju, to je ovrhovoditelj predložio sudu provođenje ovrhe iz prijedloga.

Usvojivši ovrhovoditeljev prijedlog sud je dana 22. travnja 1998. godine, donio rješenje o ovrsi, te dana 12. lipnja 1998. godine dopunsko rješenje o ovrsi.

U obrazloženju navedenih rješenja sud ističe da je novi Ovršni zakon unio novinu, koju nije poznavao raniji Zakon o izvršnom postupku, a to je sudsko i javnobilježničko osiguranje prijenosom prava vlasništva na stvari i prijenosom prava (čl.273.-279.OZ). Primjena ovih odredbi u odnosu na brodove kao predmete osiguranja (prijenosom vlasništva), u praksi je izazvala dvojbe.

Osnovno je pitanje može li se temeljem spomenutih odredbi OZ, sudskim zapisnikom ili javnobilježničkim aktom ili solemniziranom ispravom (čl.279.st.2. OZ) u kojoj su se stranke sporazumjele o postojanju novčane tražbine, vremenu njenog dospjeća, o prijenosu prava vlasništva na brodu

radi osiguranja tražbine i pravu predlagatelja osiguranja zatražiti prisilnu ovrhu radi predaje broda u posjed nakon dospjeća osigurane tražbine, valja no pravno osigurati novčana tražbina?

Kako su se stranke u gornjem pravcu morale najprije obratiti lučkim kapetanijama koje vode upisnike brodova, to su se lučke kapetanije bile u prilici prve očitovati o takvim traženjima, a time ujedino i odgovoriti na naprijed postavljeno pitanje. Naime, lučke kapetanije su, sukladno naputku nadležnog ministarstva, odbile prihvatiti spomenute isprave kao isprave temeljem kojih se u upisnike brodova provodi zabilježba prijenosa vlasništva na brodu u svrhu osiguranja novčane tražbine.

Takvo stajalište utemeljeno je na odredbi članka 1.stavka 2. OZ prema kojoj se odredbe OZ ne primjenjuju na postupke ovrhe propisane posebnim zakonom, te na činjenici da Pomorski zakonik (*Narodne novine br. 17/94, 74/94, 43/96*) ne predviđa sudsko i javnobilježničko osiguranje prijenosom vlasništva na brodu temeljem sporazuma stranaka. Na primjenu spomenutog naputka u praksi, upućuje nemogućnost provedbe takve zabilježbe po ovrhovoditeljevom prijedlogu upućenom Lučkoj kapetaniji Zadar.

Prihvatanjem naprijed navedenog stajališta stranke bi bile i jesu neopravdano dovedene u neravnopravan položaj, jer bi brod bio jedina stvar isključena kao predmet osiguranja novčane tražbine prijenosom prava vlasništva. Izneseno stajalište po mišljenju ovog suda nije održivo.

I pored nedvojbene činjenice što PZ u svojim odredbama izrijekom ne propisuje osiguranje novčane tražbine prijenosom prava vlasništva na brodu sporazumom stranaka, postoje elementi koji upućuju na suprotno tumačenje o dopustivosti provedbe takvog osiguranja na brodu.

Prije svega odredbe članaka 273. do 279. OZ propisuju sudsko i javnobilježničko osiguranje vlasništva na stvari i prijenosom prava. Brod je pokretna stvar (čl.223. PZ) i stoga mu to svojstvo nije moguće oduzeti u konkretnom slučaju i isključiti ga od primjene spomenutih odredbi OZ, samo zato što takva mogućnost osiguranja nije izrijekom propisana odredbama PZ. Ovo posebice stoga što su brodovi pokretne stvari koje se u stvarnopravnim raspolaganjima tretiraju kao nekretnine na kopnu i podvrgavaju se tzv. knjižnom režimu u stvarnopravnim odnosima. Brodovi se na ovaj način u pravnom smislu imobiliziraju.

S druge strane, što je još i važnije, člankom 867.st.5. PZ jasno je propisano da ako odredbama ovog Zakonika o postupku ovrhe i osiguranja na brodu i teretu nije drukčije određeno, u tim će se postupcima na odgovarajući način primjenjivati odredbe općeg ovršnog postupka o postupku ovrhe i osiguranja. Stoga se može zaključiti da je pravno moguće, temeljem odredaba čl.273.- 279. OZ sporazumom stranaka utvđenim sudskim zapisnikom ili javnobilježničkim aktom ili solemniziranom privatnom ispravom, s pravnom snagom sudske nagodbe, osigurati vjerovnikovu tražbinu na način da su lučke kapetanije dužne provoditi zabilježbu prijenosa prava vlasništva na brodu radi osiguranja.

Predmetni sporazum stranaka radi javnobilježničkog osiguranja novčane tražbine kreditora prijenosom vlasništva na brodu, između ostaloga, sadrži i izjavu kojom protivnik osiguranja iskazuje suglasnost da se neposredno na temelju sporazuma može izvršiti prijenos (zabilježbom prijenosa prava vlasništva na brodu u upisniku lučke kapetanije) u svrhu osiguranja novčane tražbine koja proizlazi iz osnovnog ugovora o kreditu (odgovarajuća primjena čl.274.točka 4. OZ).

Ovu zabilježbu po prijedlogu predlagatelja osiguranja dužna je provesti nadležna lučka kapetanija (u konkretnom slučaju Lučka kapetanija Zadar), zabilježbom u teretnom listu registarskog uloška glavne knjige odgovarajućeg upisnika brodova. Zabilježbom prijenosa prava vlasništva javno se objavljuje da je predlagatelj postao (uvjetno) vlasnikom broda (čl.274.t.6. OZ) koji prijenos je sredstvo osiguranja naplate tražbine, uz mogućnost stjecanja punopravnog vlasništva na njemu ukoliko protivnik osiguranja ne podmiri osiguranu tražbinu o dospelju, naravno uz ispunjenje svih drugih zakonskih pretpostavki.

Ovrhovoditelj je pravilno postupio kada je podnio prijedlog nadležnoj lučkoj kapetaniji za upis zabilježbe prijenosa vlasništva na brodu radi osiguranja. Lučka kapetanija bila je, kako je već navedeno, dužna udovoljiti ovrhovoditeljevom prijedlogu.

Lučka kapetanija na temelju ovršnog javnobilježničkog akta o osiguranju prijenosom prava vlasništva na brodu - ovršne isprave, provodi zatraženu zabilježbu u upisniku brodova, bez potrebe traženja prisilne (sudske) ovrhe u tom pravcu (čl.241.-245. OZ). Ovlaštenje za traženje takve izmjene u upisniku lučke kapetanije proizlazi upravo iz izjave protivnika osiguranja sadržane u Sporazumu kojom se unaprijed suglasio s takvom zabilježbom.

BILJEŠKA

Novi Ovršni zakon¹ uređuje institut sudskog i javnobilježničkog osiguranja prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava (čl.273. do 279. Ovršnog zakona).

Navedeni oblici osiguranja vrlo brzo su se počeli koristiti u praksi, ali prikazana rješenja ukazuju na različitost tumačenja u svezi njihove primjene na brodove.

Ovrha predmetnog sporazuma o javnobilježničkom osiguranju novčane tražbine vjerovnika (kreditora) prijenosom vlasništva na brodu dužnika otvorila je pitanje mogućnosti primjene navedenog osiguranja na brodove.

Različitost mišljenja prikazala sam kroz rješenje Klasa:UP/II-342-01/97-01/22 upravnog tijela nadležnog za postupak upisa u upisnike brodova (zabilježba prijenosa vlasništva na brodu radi prijenosa vlasništva), te Rješenje

¹ "Narodne novine Republike Hrvatske", br.57/1996.

² "Narodne novine Republike Hrvatske", br.17/1994, br.74/1994, br.43/1996.

Trgovačkog suda I-626/97 pred kojim se vodio postupak ovrhe radi predaje broda ovrhovoditelju.

Problem je nastao oko tumačenja odredbe čl.867.st.5. Pomorskog zakonika² (Zakonik) koji određuje supsidijarnu primjenu ovršnih propisa, te čl.1. stavka 1. i 2. Ovršnog zakona, kojim se određuje opći i supsidijarni značaj Ovršnog zakona.

Treba podsjetiti da je postupak ovrhe i osiguranja na brodu i teretu na brodu reguliran u dijelu X. Pomorskog zakonika.

Primjena tog dijela Zakonika određuje se u skladu s načelom teritorijalnosti:

- boravak broda u unutrašnjim i teritorijalnim vodama Republike Hrvatske,

- upis u hrvatski upisnik brodova. (čl. 867. stavak 1. i 2. Zakonika).

Za brodove koji ne ispunjavaju navedene kriterije, postupak ovrhe i osiguranja predviđen Zakonikom primjenjivat će se u iznimnim slučajevima predviđenim Zakonikom. (čl. 867. stavak 2. Zakonika).

Odredba članka 867.stavka 5. Zakonika navodi da se na postupak osiguranja i izvršenja na brodu odgovarajuće primjenjuju odredbe Zakona o izvršnom postupku³ (koji je u vrijeme donošenja Zakonika bio na snazi) ako Zakonikom nije drugačije određeno. Jasno je da se nakon reforme hrvatskog ovršnog prava podrazumjeva odgovarajuća primjena odredbi novog Ovršnog zakona.

Međutim, supsidijarna primjena Ovršnog zakona dovedena je u pitanje stavkom 2. člankom 1. toga Zakona, prema kojoj se njegove odredbe ne primjenjuju na postupke ovrhe propisane posebnim zakonom.

Ta odredba kolidira s odredbom članka 1. stavka 1. Ovršnog zakona koja određuje opći i supsidijarni značaj tog pojma.⁴

Postoje mišljenja da je ta odredba rezultat jedne nepromišljene redakcijske intervencije, čija bi primjena dovela do apsurdnih rješenja, te da je u cijelosti treba zanemariti.⁵

Uvažavajući citirano mišljenje, spornu odredbu članka 1. Ovršnog zakona treba tumačiti na način da se odredbe Ovršnog zakona ne primjenjuju na ovrhe i postupke osiguranja na koje se primjenjuju posebni propisi, osim supsidijarno ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Očito je da je prikazano rješenje nadležnog upravnog tijela kojim se odbija prijedlog vjerovnika za provedbu zabilježbe prijenosa vlasništva u upisniku brodova upravo rezultat *nepromišljene redakcijske intervencije*.

³ "Narodne novine Republike Hrvatske", br.51/1993.

⁴ Odredba članka 1. stavka 1. Ovršnog zakona glasi: "Ovim se Zakonom uređuje postupak po kojemu sudovi provode prisilno ostvarenje tražbina na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava (ovršni postupak), te osiguranje tražbina (postupak osiguranja), ako posebnim zakonom nije drukčije propisano."

⁵ Dika, M., "Novo ovršno pravo-neki temeljni instituti", *Novo ovršno i stečajno pravo*, Organizator, Zagreb 1996, str.3.

U obrazloženju se navodi da se takav oblik osiguranja ne može primijeniti na brodove jer nije predviđen Pomorskim zakonikom. Prema odredbi članka 1. stavka 2. Ovršnog zakona primjena općih propisa nije moguća, ako postoji *lex specialis* postupak.

Za razliku od navedenoga, sud je zauzeo stav o dopustivosti provedbe takvog osiguranja i na brodove.

Između ostaloga, u svom rješenju o provedbi ovrhe sud navodi da članak 867. stavak 5. Pomorskog zakonika jasno upućuje na primjenu općih ovršnih propisa, ako odredbama Zakonika nije drukčije određeno.

Različita rješenja glede istoga pitanja ne pružaju pravnu sigurnost za buduće slučajeve.

Navedene nedoumice rezultat su neusklađenosti Pomorskog zakonika s odredbama zakonskih propisa koji su stupili na snagu nakon njegova usvajanja, a predstavljaju podredna pravna vrela u odnosu na materiju koju uređuje Pomorski zakonik.

To je bio jedan od osnovnih razloga zbog kojih se pristupilo izradi Prijedloga o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika (Prijedlog).⁶

Tekst Prijedloga krenuo je u zakonodavni postupak u jesen 1998. godine i može se očekivati njegovo usvajanje u tijeku 1999. godine.

Stupanjem na snagu Prijedloga, iz razloga koje u nastavku izlažem, problem primjene osiguranja prijenosom vlasništva na brodove bit će jasno riješen.

Prijedlog sadrži značajne izmjene dijela X. Zakonika koji regulira postupak ovrhe i osiguranja na brodu. One su posljedica jezičnog, stilskog i sadržajnog usklađivanja ovog dijela zakonskog teksta s rješenjima novog Ovršnog zakona.

Kako je Ovršni zakon unio neke nove oblike osiguranja, u tijeku rada na izmjenama Zakonika posebna pažnja posvećena je mogućnosti njihove primjene na brodove.⁷

Člankom 288. prvog radnog teksta Prijedloga predloženo je uvođenje osiguranja prijenosom vlasništva na brodu.

Nakon provedene rasprave zaključeno je da se njegova primjena na brodove isključuje.

Opravdano se može prigovoriti da ne treba ograničavati stranke u izboru odgovarajuće mjere osiguranja.

Međutim, s obzirom da su pravni odnosi glede broda najčešće obilježeni međunarodnim elementom, primjena ovoga instituta otvorila bi niz pitanja i problema i dovela do pravne nesigurnosti.

U prvom redu, nejasan odnos između predlagatelja osiguranja i protivnika osiguranja u odnosu na brod, kao i odnos svakog od njih prema trećima (npr. posadi broda, osiguratelju, klasifikacijskom društvu).

⁶ Rješenje MINISTARSTVA POMORSTVA, PROMETA I VEZA br. 011-01/96-02731 od 9. 04. 1996.

⁷ Ćorić, D., "Pomorska hipoteka de lege ferenda", *Pravo u gospodarstvu*, Zagreb 1988, br.3, str. 345.

Isto tako, problem ostvarivanja izlučnog prava protivnika osiguranja u inozemstvu, u slučaju ovrhe ili stečaja, protiv predlagatelja osiguranja.

Komparativni prikaz pravnih sustava većine pomorskih zemalja pokazuje da se ovaj institut ne primjenjuje na brodove.

U svijetu je poznata kupoprodaja na temelju ugovora o zakupu broda gdje zakupoprimalatelj stječe vlasništvo na brodu otplatom zadnjeg obroka zakupnine.

Mišljenje redaktora zakonskoga teksta je da treba težiti za prihvaćanjem rješenja kojima se jača uloga pomorske hipoteke i njezina prihvatljivost u okviru svjetskog financijskog pomorskog poslovanja.

Uvođenje osiguranja prijenosom vlasništva svakako bi umanjilo ulogu pomorske hipoteke kao klasičnog oblika osiguranja dugoročnog pomorskog kreditiranja.

Zaključak stručnog povjerenstva o isključenju primjene osiguranja prijenosom vlasništva na brodove proveden je kroz prijedlog izmjene članka 867. stavka 5.

Upravo na temelju te odredbe (prikazani slučaj potvrđuje), moguće je primijeniti navedenu mjeru osiguranja i na brodove.

Predložena izmjena članka 867. stavka 5. glasila bi:

“Ako odredbama ovoga Zakonika o ovrsi i osiguranju na brodu i teretu nije drugačije određeno, na tu će se ovrhu i osiguranje na odgovarajući način primjenjivati propisi općeg ovršnog prava i prava osiguranja, izuzev odredbi koje se odnose na osiguranje prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava.....”.

Navedeni prijedlog još uvijek predstavlja samo *de lege ferenda* rješenje.

Do njegova usvajanja, s obzirom na *de lege lata* rješenje, mišljenja sam da pitanje primjene osiguranja prijenosom vlasništva na brodove i dalje pruža različite odgovore.

U pravnoj teoriji postoji mišljenje da ako nešto nije *lex specialis* regulirano znači da nije ništa drugo propisano, te da se supsidijarno primjenjuju propisi na koje upućuje poseban zakon.⁸

U Pomorskom zakoniku nema posebnih odredbi glede instituta osiguranja prijenosom vlasništva, pa shodno iznesenom, on bi se mogao primijeniti temeljem supsidijarne primjene Ovršnog zakona.

Valja naglasiti da pri tomu treba *zanemariti* članak 1. stavak 2. Ovršnog zakona.

Vjerujući da će predložena izmjena Pomorskog zakonika uskoro biti usvojena, i na taj način ukloniti dvojbe oko navedenog problema, treba naglasiti da je primjena osiguranja prijenosom vlasništva, temeljem članka 876. stavka 3. Zakonika, uvijek moguća u odnosu na brodice.

⁸ Triva, Belajac, Dika, *Sudsko izvršno pravo*, Informator, Zagreb 1980., str. 11.

⁹ Prema članku 5. stavku 2. Pomorskog zakonika brod je svaki plovni objekt namijenjen za plovidbu morem čija je duljina veća od 12 m i bruto tonaža veća od 15 ili je ovlašten prevoziti više od 12 putnika.

Postupak ovrhe i osiguranja predviđen Pomorskim zakonikom primjenjuje se samo na one plovne objekte koji se prema Pomorskom zakoniku smatraju brodovima.⁹ (čl.867.st.3.Zakonika).

Mr. Dorotea Ćorić, asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary:

THE APPLICATION OF FIDUCIARY TRANSFER OF OWNERSHIP ON SHIPS

The Decision deals with the problem of application of fiduciary transfer of ownership on ships.

Part X of the Croatian Maritime Act (CMA) (Official Gazette of the Republic of Croatia, No.17/1994, No.74/1994. i No.43/1996) deals with the enforcement proceedings and security measures on a ship and its cargo.

Unless stipulated otherwise by the provisions of CMA on enforcement proceedings and security measures on ships and cargo, the same proceedings shall be subject appropriately to the provisions of general enforcement proceedings concerning the proceedings on enforcement and security. (Art.878(5))

The new Law on Execution, (Official Gazette of the Republic of Croatia, No.57/1996) which became effective after the enactment of CMA has not radically changed the system of enforcement proceedings and security measures, although, it introduced some new security measures. One of them is fiduciary transfer of ownership.

The court decided that fiduciary transfer of ownership according to Article 878(5) of CMA correspondingly could be applied on ships.